

ПОЛІТИЧНА СКЛАДОВА ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ У СФЕРІ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Олександр Сергійович ШАДРІН,

адвокат

<https://orcid.org/0009-0001-6497-3149>

Важливою складовою протидії корупції у сфері адвокатської діяльності є політична. Так, підтримка реформ у сфері верховенства права та забезпечення навчання слідчих, адвокатів та суддів можуть допомогти зміцнити політичну волю шляхом посилення застосування надійних санкцій проти корумпованих посадовців. Політична воля до боротьби з корупцією найчастіше розглядається як така, що походить від вищих рівнів політичної системи країни, але політична воля не лише йде зверху вниз і може підтримуватися підходами «знизу вгору». Публічні службовці, які перебувають на передовій надання послуг, можуть бути віддані боротьбі з корупцією та запобіганню шахрайству та зловживанням з боку посадовців вищого рівня. В інших випадках можна знайти підтримку для боротьби з корупцією поза структурою держави, наприклад, у приватному секторі або в організаціях громадянського суспільства. Готовність цих суб'єктів брати участь у антикорупційній діяльності, такій як викриття корупції та адвокація, може створювати тиск на представників влади, щоб вони ініціювали та підтримували реформи [1].

У контексті політичної складової ефективна протидія корупції неможлива без комплексної стратегії, яка поєднує правові (кримінальне переслідування, вдосконалення законодавства), адміністративні (інституційні реформи, спрощення процедур, ліквідація передумов для хабарництва), соціально-економічні (зменшення стимулів для корупційної поведінки) та етичні заходи (формування антикорупційної культури). Корупція як політичне питання вимагає постійної уваги з боку держави та суспільства, оскільки лише спільні зусилля можуть мінімізувати її прояви. Розуміння сутності та характеристик корупції та закріплення їх у науковій думці та законодавстві є необхідною умовою для розробки ефективної антикорупційної політики, яка забезпечить верховенство права та добробут суспільства [2, с. 42-43].

М. Б. Старовойт зазначає, що антикорупційна політика в економічній сфері спрямована на запобігання та протидію корупції в таких сферах, як державні закупівлі, оподаткування, регулювання ринків і розподіл ресурсів. Адвокати мають значний потенціал для впливу на ці процеси завдяки своїм компетенціям. Дослідження виділяє чотири напрями їхньої участі. Перший – правове консультування суб'єктів господарювання для попередження корупційних ризиків,

наприклад, аналіз тендерної документації на відповідність принципам прозорості. Другий – участь у громадських антикорупційних ініціативах, де адвокати можуть надавати юридичну підтримку організаціям, таким як Центр протидії корупції, у викритті схем. Третій – експертна діяльність у розробці законодавства, зокрема пропозиції щодо вдосконалення антикорупційних процедур через співпрацю з НАЗК. Четвертий – правова просвіта, що підвищує обізнаність бізнесу про антикорупційні стандарти через семінари та навчальні матеріали [3].

Таким чином, політична складова протидії корупції у сфері адвокатської діяльності охоплює побудову в масштабах держави особливої політики, спрямованої на те, щоб гарантувати можливість держави забезпечувати незалежність і функціональну спроможність органів адвокатського самоврядування підтримувати доброчесність адвокатської діяльності, зокрема в частині розробки правил адвокатської етики, комплексних державних стратегій і цільових програм; мінімізувати можливість вчинення корупційних дій представниками адвокатської професії за рахунок здійснення реформ у сфері правосуддя та правоохоронної діяльності, щоб гарантувати чесність і неупередженість посадових осіб, з якими напрямку взаємодіють адвокати у процесі захисту інтересів своїх клієнтів; інституційно, організаційно та нормативно забезпечувати моральну складову протидії.

Список використаних джерел:

1. Topic Guide: Building Political Will to Fight Corruption // Transparency International. URL: <https://knowledgehub.transparency.org/guide/topic-guide-on-building-political-will-to-fight-corruption/5158>.
2. Sergiienko L., Lukashuk O. Research into the essence and properties of corruption as an object of state policy. *Public Policy and Accounting*. 2025. No. 1 (11). Pp. 37-43.
3. Старовойт М. Б. Теоретичні засади участі адвоката у формуванні антикорупційної політики в економічній сфері. *Проблеми сучасних трансформацій*. 2025. № 16. URL: <https://reicst.com.ua/pmtl/article/view/2025-16-01-03/2025-16-01-03>.